

centrum voor
consultatie en
expertise

samen zoeken
nieuw perspectief
cce.nl

Communicatie met familie onder moeilijke omstandigheden

Ingrid Rehmann, GZ-psycholoog/consulent CCE
Marina van Schoubroeck, GZ-psycholoog Envida

Landelijke Dag Waardigheid & Trots 4 juni 2019

Waarom dit onderwerp?

Aanleiding CCE consultatie door Envida:

- Cliënt laat agressie zien tijdens de ADL
- Echtgenote wijt agressie aan slechte bejegening en ervaart de geboden zorg als slecht
- Verzorgende gaan echtgenote uit de weg
- Verzorgende proberen zorg bieden aan cliënt te vermijden

Doel workshop

Inzicht krijgen in wat niet en wel werkzaam is in de communicatie met familie onder moeilijke omstandigheden.

Workshop communicatie met familie

Hoe communiceren we met familie onder makkelijke omstandigheden?

- We zeggen wat we vinden/willen
- Familie vindt dit goed/denkt mee/staat open voor ideeën
- Familie zit onderling op 1 lijn

Workshop communicatie met familie

Hoe communiceren we met familie onder moeilijke omstandigheden?

- We zeggen wat we vinden/willen
- Familie vindt dit niet goed/gelooft het niet
- Familie vindt/wil iets anders
- Familie zit onderling niet op 1 lijn

Workshop communicatie met familie

Twee belangrijke valkuilen:

- Familie verbaal overtuigen van de eigen visie
- Te weinig aandacht voor de motivatie van familie

Workshop communicatie met familie

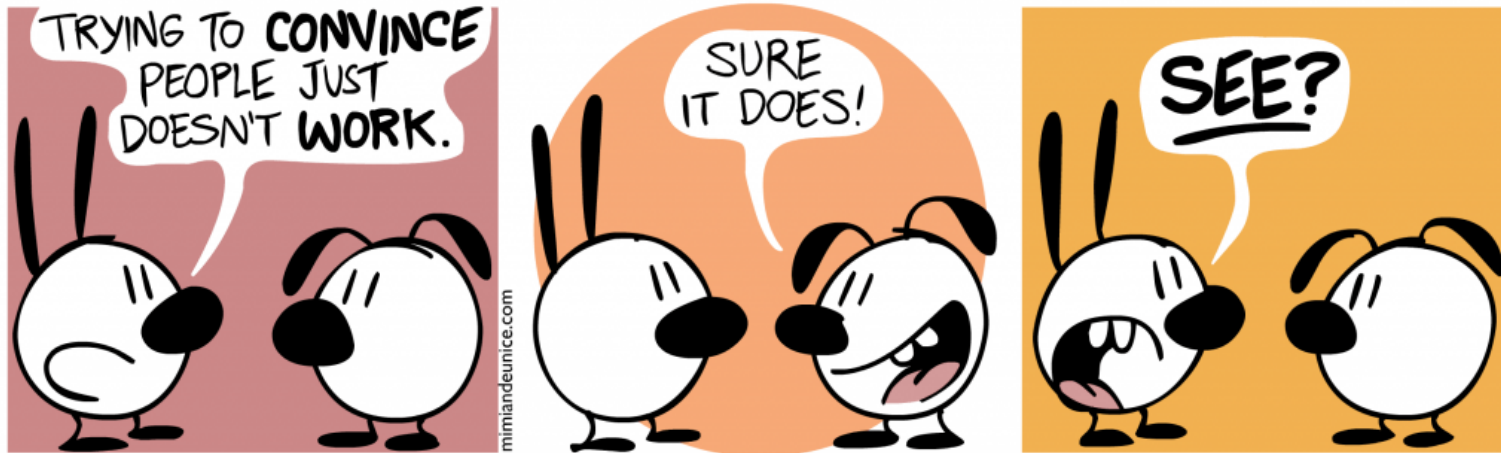
Verbaal overtuigen:

- Uitleggen en nogmaals uitleggen
- Verklaren, uitvluchten zoeken en verdedigen

Hoeveel % van de communicatie is verbaal?

Wat 'straal' je non-verbaal uit als je iemand aan het overtuigen bent?

Voorbeeld uit de praktijk

Workshop communicatie met familie

Te weinig aandacht voor de ander:

Wel doen:

- Empathisch luisteren
- Aansluiten bij de motivatie van de ander
- Open vragen stellen
- Verwachtingen helder krijgen

Workshop communicatie met familie

Aandacht voor de ander/jezelf is een balans:

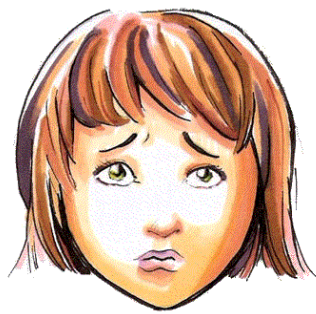
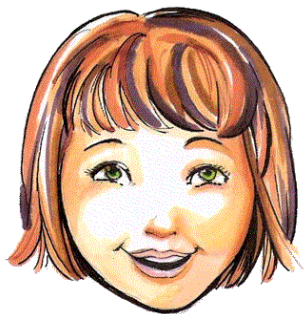
- Eerst aandacht voor de ander
- Verwachtingen/wensen van de ander nagaan
- Duidelijk zijn over eigen verwachtingen/wensen
- Discrepanties benoemen
- Gemeenschappelijk doel benoemen (= welbevinden cliënt)

Workshop communicatie met familie

Gemeenschappelijk doel maar discrepanties in de manier waarop dit doel bereikt kan worden:

- Meebewegen met weerstaand (= geen ja, MAAR)
- Samen alternatieven onderzoeken

Voorbeeld uit de praktijk

Geleerde lessen

Vanuit CCE consultatie binnen Envida:

- Professionaliteit ten aanzien van nabijheid en afstand met familie
- Familie meenemen in proces
- Dialoog in plaats van mededeling
- Familie begrijpen: expliciete hulpvraag versus onderliggende hulpvraag

Geleerde lessen

Vanuit CCE consultatie binnen Envida:

- Helderheid ten aanzien van verwachtingen
- Gezamenlijk doel vaststellen en samen zoeken naar alternatieven

Vragen?